

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/24/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100079
Dátum vydania rozhodnutia: 6. augusta 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100079.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 6. augusta 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného MVDr. C. Y. a spol. pre pokračujúci zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na 138 písm. i/ Trestného zákona, o sťažnostiach obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 20. júla 2018, č.k. 2Tp/13/2018-550, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. sa z a m i e t a j ú.

Odôvodnenie

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „súd“ alebo „súd prvého stupňa“), uznesením z 20. júla 2018, č.k. 2Tp/13/2018-550, rozhodol tak, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. o prepustenie z väzby na slobodu. Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. súd neprijal písomný sľub obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. väzbu obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu podali obvinení MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. priamo do zápisnice o výsluchu obvinených z 20. júla 2018 sťažnosť, ktorú doplnili prostredníctvom právnych zástupcov JUDr. Marcela Kohúta a JUDr. Miloša Kvasňovského podaniami z 27. júla 2018, doručenými súdu 30. júla 2018. V odôvodnení sťažnosti obvinení opätovne popreli spáchanie trestného činu, ako aj organizovanie trestnej činnosti. Vo vzťahu k dôvodnosti vznesených obvinení popreli, že by po vzájomnej dohode a súčinnosti plánovane a koordinovane s cieľom získania daňovej výhody spočívajúcej v neoprávnenom odpočte DPH vytvorili riadený reťazec podnikateľských subjektov. Spoločnosti I., G., K., V., a D., sú podľa obvinených samostatnými, reálne fungujúcimi subjektmi, pričom tieto nikdy neriadili a nezačleňovali do akéhosi vymysleného reťazca. Preto sa tvrdenia o tom, že predmetné spoločnosti nevykonávali reálnu obchodnú činnosť, nezakladajú na pravde, keďže neexistuje objektívny a relevantný dôkaz, ktorý by mal toto tvrdenie potvrdzovať. Podľa názoru obvinených nemožno prehliadať jednotlivé dôkazy, ktoré potvrdzujú riadny a zákonný

obchodný styk obchodných spoločností. V tejto súvislosti poukázali na svedecké výpovede (výpoveď svedka I. D. z 20. marca 2018, svedka C. D. u 18. apríla 2018, svedka C. D. z 12. júna 2018, svedkyne M. Y. z 12. júna 2018), ktoré preukazujú uskutočnenie obchodnej činnosti medzi vyššie uvedenými spoločnosťami. Za daných okolností považujú obvinení všetky dôkazy vyhodnotené svojvoľne a v ich neprospech. V súvislosti s dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku obvinení namietali nedostatok konkrétnych skutočností odôvodňujúcich dôvodnú obavu, že by mali pokračovať v trestnej činnosti. Obvinení majú za to, že dokazovanie a doterajšie výsledky prípravného konania preukázali, že dôvody väzby nie sú dané, a preto je napadnuté rozhodnutie súdu nezákonné a arbitrárne. Väzba má na obvinených zásadne traumatizujúci vplyv, čo sa negatívne odzrkadľuje na ich psychickom a fyzickom zdraví. Navyše sa obvinený MVDr. Y. vzdal funkcie člena predstavenstva spoločnosti Podtatranská hydina, a.s., obvinená MVDr. Y. sa vzdala funkcie konateľky v spoločnosti R. a obvinený N. W. sa vzdal funkcie konateľa spoločnosti R.. Vzhľadom na to, že došlo k zmene štatutárnych orgánov a osôb vo vlastníckej štruktúre dotknutých spoločností, obvinení sú toho názoru, že sa nemôžu žiadnym spôsobom podieľať na riadení v uvedených spoločnostiach, a preto neexistujú objektívne dôvody väzby, keďže akýkoľvek postup smerujúci k podvodnej činnosti by bol v dôsledku prebiehajúcich a zahájených daňových kontrol odhalený. V zmysle uvedeného žiadali zrušiť napadnuté uznesenie sudcu pre prípravné konanie z 20.7.2018 a prepustenie obvinených na slobodu, eventuálne nahradiť dôvody väzby prijatím písomného sľubu obvinených alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. Najvyšší súd ako súd nadriadený (§ 190 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) po preskúmaní veci zistil, že sťažnosť odsúdených je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§ 187 ods. 1, § 186 ods. 1, § 558 ods. 3 Tr. por.). Na jej podklade v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že nie je dôvodná. Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu spisového materiálu zistil, že obvineným MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. bolo vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Východ pod ČVS: PPZ-378/NKA-FP-VY-2015 z 20.10.2016 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku pre pokračujúci zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 138 písm. i/ Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť obvinení MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. spoločne s obvineným I. N. v podstate na skutkovom základe tam uvedenom. Obvinený MVDr. C. Y. bol obmedzený na osobnej slobode zadráním dňa 5.4.2018 o 07.00 hod, obvinená MVDr. R. Y. bola obmedzená na osobnej slobode dňa 5.4.2018 o 07.00 hod a obvinený N. W. bol obmedzený na osobnej slobode dňa 5.4.2018 o 07.10 hod. Dňa 6.4.2018 podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR návrh na vzatie do väzby obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Obvinení MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. boli dňa 7.4.2018 vypočutí sudcom pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica pred rozhodnutím o vzatí do väzby. Sudca pre prípravné konanie vzal obvinených do väzby uznesením, sp. zn. 2Tp/13/2018, proti ktorému podali všetci obvinení v zákonnej lehote sťažnosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 6Tost 14/2018, zamietol sťažnosti obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Dňa 2. júla 2018 obhajca JUDr. Kohút podal žiadosti o prepustenie obvinených na slobodu, ktoré boli sudcovi pre prípravné konanie postúpené dňa 6. júla 2018. Dňa 20. júla 2018 sudca pre prípravné konanie po vykonaní výsluchu obvinených rozhodol uznesením, sp. zn. 2Tp 13/2018, o zamietnutí žiadosti obvinených o prepustenie z väzby na slobodu a o neprijatí písomného sľubu obvinených a nenahradení dohľadu probačného a mediačného úradníka nad obvinenými. Podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku, konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby

návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadala, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a. Rozhodnutím o väzbe sa v zmysle § 72 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku rozumie rozhodnutie o prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku, obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť. K predmetnej veci je potrebné predovšetkým uviesť, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré je trestné stíhanie vedené, boli spáchané, pričom existuje dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali obvinení. S poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, pre počiatočné štádium väzby postačuje existencia, resp. trvanie dôvodného podozrenia (*conditio sine qua non* zákonnosti väzby), že zadržaná osoba spáchala trestný čin. Po uplynutí určitého času však už splnenie tejto podmienky nestačí a treba zisťovať, či sú dané aj iné dôvody ospravedlňujúce pozbavenie slobody a či sú relevantné a dostačujúce. Môže ísť buď o tie dôvody, ktoré sú uvedené v čl. 5 ods. 1 písm. c/ Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd alebo tie, ktoré vyplývajú z vnútroštátneho zákonodarstva (§ 71 Trestného poriadku) (*mutatis mutandis* Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Pokiaľ ide o tzv. materiálne podmienky väzby, ktorými sú dôvodnosť trestného stíhania a existencia niektorého z dôvodov väzby, najvyšší súd konštatuje, že aj v súčasnom štádiu konania sú naplnené do takej miery, aby odôvodňovali ďalšie pretrvávanie väzby. K oslabeniu dôvodného podozrenia by došlo jedine v prípade, pokiaľ by ďalšie dokazovanie podstatným spôsobom narušilo vierohodnosť dôkazov preukazujúcich vinu obvinených. Pri vykonávaní dokazovania však nedošlo k takej zmene dôkaznej situácie v prospech obvinených, aby sa podozrenie zo spáchania trestnej činnosti rozptýlilo, alebo výrazne zoslabilo. Na dôvode tzv. preventívnej väzby sa doposiaľ vykonaným vyšetrovaním nič nezmenilo, dôvody väzby sú rovnaké, ako boli ustálené pri rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu o vzatí obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W. do väzby. Vo vzťahu ku konkrétnym skutočnostiam, odôvodňujúcim obavu z toho, že sa vyššie menovaní budú správať spôsobom predpokladaným v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odkazuje pritom Najvyšší súd Slovenskej republiky na už v danej veci skôr vydané väzobné rozhodnutia a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2018, sp. zn. 6 Tost 14/2018. Najvyšší súd poznamenáva, že tieto skutočnosti vyplývajú z povahy a charakteru trestnej činnosti, ktorá je im kladená za vinu, keďže táto mala byť páchaná organizovane, po dlhší čas a vyznačuje sa vysokým stupňom sofistikovanosti. V súvislosti s opätovnou žiadosťou obvinených o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka a prijatím písomného sľubu obvinených, je nutné uviesť, že uvedené inštitúty sú fakultatívnou možnosťou sudcu pre prípravné konanie, či ponechá obvinených na slobode, ale len za predpokladu, že osoba obvinených a povaha prejednávaneho prípadu dáva predpoklad, že účel väzby sa dosiahne aj dohľadom nad osobami obvinených osobou na to zákonom určenou. V posudzovanom prípade tak, ako to v dôvodoch napadnutého uznesenia uviedol sudca pre prípravné konanie, ani osoby obvinených MVDr. C. Y., MVDr. R. Y. a N. W., ale ani povaha trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vznesené obvinenie, takúto záruku v súčasnosti neposkytuje, čo však podľa názoru najvyššieho súdu s ohľadom na vyššie uvedené nevyklučuje možnosť súdu zaoberať sa nahradením väzby obvinených dohľadom za použitia primeraných povinností a obmedzení v zmysle § 82 ods. 4 Tr. por. (za použitia tzv.

elektronických náramkov prostredníctvom elektronického systému monitorovania osôb v zmysle zákona č. 78/2015 Z. z. o kontrole výkonu niektorých rozhodnutí technickými prostriedkami a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Najvyšší súd poukazuje na to, že väzba je zásadne inštitútom výnimočným, zaisťovacím inštitútom ovládaným zásadou zdržanlivosti tak, že nesmie byť uplatňovaná, pokiaľ možno jej účelu dosiahnuť inak. Aj ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 Ústavy SR vo vzťahu k väzbe uviedol právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Najvyšší súd dodáva, že z obsahu predloženého spisu vyplýva, že v posudzovanom prípade sa jedná skutočne o skutkovo a dôkazne náročnú trestnú vec, ktorej vyšetrovanie prebieha plynule a plánovite. V činnosti príslušných orgánov činných v trestnom konaní neboli doposiaľ zistené žiadne neodôvodnené prietahy. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení rozhodol preto Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.